

Излиза три пъти въ седмицата
всѣки:
Вторникъ, Четвъртъкъ
и Събота.
ЦѢНА:
За година 20 лева сребърни
„ шестъ месеци 12 лева ср.
„ три „ 7 „ „
Единъ брой 20 стотинки.

СЛАВЯНИНЪ

ПОЛИТИЧЕСКО-ЛИТЕРАТУРЕНЪ ВѢСТНИКЪ.

Сичко което са отнася до вѣстника
надписва са направо до
Г. Х. Станчевъ въ Русчукъ.
Неплатени писма не са приематъ
Ръкописи назадъ се не връщатъ.
За Обявления се заплаща:
За всѣки рѣдъ пръвъ пѣтъ 20 ст.
За „ „ вторий „ 10 ст.

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.

Още десѣтъ броя и „Славянинъ“ ще изпълни цѣли петъ години отъ съществуванieto си. Съ голѣми трудове и жертви, съ особено постоянство въ началата, които е проповѣдвамъ и защитавамъ, „Славянинъ“ можа да се одържи и да излиза редовно петъ години, което е въ насъ рѣдкостъ. Отъ единъ пѣтъ въ седмицата, „Славянинъ“ благодарение на ония, които сж го получавали и подкрепяли, днесъ излиза три пѣти въ седмицата. Въ найкритическитѣ минути, когато свободното слово бѣше застрашено и ограниченото, „Славянинъ“ не е преставаля отъ да защитава народната свобода и права, които му са бѣхж отнели и погазили. Да говоримъ повѣче и да излагаме услугитѣ, които е направилъ „Славянинъ“ на високата идѣя, отъ която сж се въодушевлявали народнитѣ ни приятели, които сж работили и работятъ за благодѣйствието на народа, считаме за излишно. върху сичко това, оставаме да говоримъ петгодишното съдържание на вѣстника. Награда за великитѣ трудове не сме търсели и не търсимъ, доволно е за насъ награждението, добрата репутация и хубавото имѣ, което доби вѣстника ни въ Българския народъ.

Постоянни и непоколебими въ началата, които сме проповѣждали чрѣзъ вѣстника си, могли сме да бѣдемъ винаги последователи и чисти отъ сѣко осжждение, което твърдѣ често сполѣти нашитѣ явни органи, които виждаме какъ се подкупуватъ и безерамно предаватъ да служатъ на частни личности въ вредъ на отечеството и на народнитѣ интереси; слава Богу „Славянинъ“ е останалъ запазенъ отъ подобно пятно, той е останалъ и ще остане чистъ народенъ органъ съ извѣстни начала.

Като приближава да свършимъ петата година на вѣстника си, ние прѣди сичко молимъ сички ония г-да, които не сж си заплатили вѣстника, да побързатъ и си го заплатятъ, за да можемъ о врѣме да се приготвимъ за захващанieto на шестата годишнина, тѣй като друга помощъ нѣмаме, освѣнъ помощта, на почитаемитѣ г.г. абонати, които получаватъ вѣстника ни. — Не-своевременното заплащане за вѣстника, принася голѣми затруднения на редовното му излизане; отъ това именно зависи, да имаме рѣвностъ въ изданието му, отъ това да бѣдемъ точни и редовни; нѣ за жалъ въ насъ твърдѣ нередовно, твърдѣ бавно се залаща за вѣстникъ; още отъ първата година има стотина лица, които не сж ни заплавили и неискатъ да заплатятъ; при такива условия, не е за чудо

гдѣто виждаме, вѣстникитѣ въ насъ, да не съществуватъ нито година.

За напрѣдъ ние ще сѣдвамъ да издаваме „Славянинъ“ пакъ три пѣти въ седмицата, само молимъ, да ни са заплати за предстоящата година.

Руссе, 13 Юний 1884 г.

Указа за свикването на Народното Събрание на извѣрѣдана сесия, се обнародва вече почти отъ сичкитѣ вѣстници; още нѣколко дни и народнитѣ представители, ще бѣждатъ събрани въ старата Българска столица Търново, да рѣшаватъ тѣмъ неизвѣстни въпроси, които може би да сж отъ висока важностъ и интересъ. Защо се свиква Народното Събрание на извѣрѣдана сесия, малцина ще знаатъ, тѣй като нито министерския органъ, нито „Държавния вѣстникъ“, не откриха нѣщо по това свикване, което не е и не може да бѣде безъ важни причини.

Сички знаемъ, какви врѣмена прокара нашия народъ, какви искушения, какви страдания, до гдѣто да видимъ пакъ едно събрание рѣдовно, чисто народно и конституционно; това ведижъ постигнато сѣдѣ голѣми борби и трудъ, на народнитѣ представители и водители, остава сѣдѣ като се събератъ, зрѣло да размислятъ, какво направление да даждъ на държавнитѣ ни работи, кое управление да подкрѣпятъ, какви мѣрки да взѣматъ за да се предпази конституцията ни отъ криви тѣлкувания и всѣкакво измѣнение, което нѣкои мними патриоти на драго сърдце се съгласиха да извършатъ.

Послѣднитѣ събития и явнитѣ постъпки на извѣстни личности, които са считаха за велики патриоти и честни дѣятели, по запазването на народнитѣ права, навѣрно дадоха всѣкому да разбере, какво се желае и предполага. Никому не е тайна, че въ насъ се откриха и такива патриоти, които за срамъ на народа, се съгласиха, да извършатъ всичко, само и само да се ограничи народната свобода и права, да се измѣни основния законъ, да имаме сенати и комиссии, отъ които въ насъ не се оеѣща никаква нужда.

Ведижъ открити желанията и цѣльта на по-виднитѣ ни мжжѣ, които иматъ претенцията да се наричатъ държавни мжжѣ и да стоятъ на властѣта, лесно ще е на народнитѣ представители, да извършатъ потрѣбното, за да се осуетятъ плановитѣ на ония, които искатъ да поставятъ своята частна воля, надъ волята народна и да вършатъ работи, за своя интересъ и интереса на ония, които ги сѣлно слушатъ и подкрепятъ.

Предстоящото Народно Съ-

брание, като обикновенно, прѣдсичко, трѣбва да разгѣда числото съ което сж го крътили. То не е и не може да бѣде 4-то, а 3-то, тѣй като до днесъ сме имали само двѣ чисто народни и конституционни събрания и това е третото, а онова уничиженото, то бѣше самоизбрано и антиконституционно, не основано на никакъвъ законъ, пригѣданъ и приетъ отъ Народи. Събрание и нѣговитѣ рѣшения, не могатъ да бѣждатъ за никого задължителни.

Надѣваме се че г.г. представителитѣ ще обърнатъ прѣди всичко сериозно внимание на този въпросъ и ще рѣшатъ че това чисто Народно Обикновенно Събрание е 3-то, а не 4-то.

II За народнитѣ възстания въ България преимущественно въ Велико Търново и околнитѣ градове и села въ XIX-я вѣкъ. (Продължение).

Осѣнъ тая дружина впрочемъ шо се приготвяваше за проектираното възстание огеамъ Балкана имаше още и други дружини (чети), шо се приготвяваха тоже по него врѣме въ други близки мѣстности съ цѣлъ, да се присѣдинятъ всички въ Балкана, за да нападнатъ Турция. Тѣй наприрѣдъ е имало нѣколко срѣдоточни мѣста, които сѣбирале или се приготвявале възстателитѣ и въ тѣхъ е имало и по единъ срѣдоточни мѣста сж биле слѣдующитѣ:

- 1) Дяду Никола Вирячевъ е билъ Войвода на отдѣленieto изъ селото Хаини, шо се намира близо при Трѣвна и при прохода подъ сѣщото название;
 - 2) Христо Сарандевъ, Кованлъчанинъ, той бѣше Войвода на дружината отъ Кованлъкъ и тамъ се е трудилъ за да я добрѣ наръди и приготви и да потѣгналъ къмъ Балкана за да се сѣдини съ четата отъ Г. Орѣховица. Но като узналъ че тая чета неуспѣла да излѣзе отъ Раховица, и че всичко тамъ се потушило, той се рѣшилъ да напустне Кованлъкъ, и заедно съ другаря си Никола Станчева отишли въ Самоводенъ за да се присѣдинятъ съ дружината отъ полето, нѣ не сполучили. Отъ тамъ тѣ отиватъ въ Лѣсковецъ за да се подигнатъ момчетата шо сж тамъ готвили, въ като се приближили при Лѣсковецъ и видѣли че той градъ е заобиколенъ отъ турци, тѣ се завърнале назадъ, преминали въ Търново и като се навъртали тукъ 2—3 дена, биле издаде и отъ единъ учителъ Ш Като усѣтиле тѣ, че ги търсятъ запнитѣ, напустнале Търново и потѣгнали къмъ Балкана;
 - 3) Никифоръ Пошповъ е билъ Войвода на отдѣленieto въ Златарица;
 - 4) Атанасъ Келешъ-Тодоровъ—на отдѣленieto въ Дичинъ (койго впрочемъ въ 1881 год. по увѣрението на достовѣрни лица, се е самъ убилъ вслѣствие на единъ споръ съ селянитѣ за една воденица). Тоя Атанасъ Тодоровъ е билъ, освѣнъ това единъ отъ найдѣятелнитѣ съзаклятници за проектираното възстание въ тѣй називаемия Угълъча.
- Въ Горня Орѣховица же, както и по горѣ спомянахме, Сидеръ е билъ единъ, койго се трудилъ за да се приготви по-добрѣ възстание, а въ Бѣла Черкова сж дѣйствovali тоже и свещеницитѣ Гавриилъ и Петко Франговъ (последния не е билъ тогава още свещеникъ).
- Прѣди обаче да се подигне възстание въ Горня Орѣховица и въ Бѣла Черкова, по увѣрението на г. Марина Станчева, е билъ дошълъ дядо Никола отъ Хаинитѣ, заедно съ другаря си Стояна Груйча въ Лѣсковецъ при М. Станчевъ и отъ тамъ Стояня Груйчо е билъ испратенъ да изяви на момчетата по селата, които сж биле готвили да излѣзатъ на 26 Априлий, че по-напрѣдъ трѣбва да се захванатъ проходите въ Балкана които се

намиратъ при Елена, Хаинитѣ и Габрово. Като излѣзалъ слѣдователно, Стояня Груйчъ отъ Лѣсковецъ, на 21 Априлий 1876 год. и потѣгналъ къмъ селата издѣ Елена отишълъ и въ Плаково дѣто извѣрга българинъ Х. Стою го усѣтилъ и съ помощта на подобни нему го улавя и на 22 Априлия го докараха турски запити тукъ въ Търново, дѣто изложенъ на мжки и строги испити той е исповѣдалъ, че Маринъ Станчевъ и дядо Никола отъ Хаинитѣ сж главатаритѣ на които предизвѣстени, побѣгватъ отъ Лѣсковецъ и отишле въ Капиново, а отъ тамъ въ Арбанаси. Сѣдѣ тия предарителни разяснения, които служатъ като допълнение на тогавашнитѣ исторически събития, да се завърнемъ къмъ проектираното възстание въ Бѣла Черкова. Спорѣдъ увѣрението на свещеника П. Франгова *) най-напрѣдъ положили излѣзва случаетницитѣ отъ Бѣла Черкова, послѣ Михаилъ Мосина. Дичинъ и Вишовъ градъ и се е извѣстило: „всички да се събератъ въ село Мосина“, отъ тамъ всички заедно да трѣгнатъ за въ Балкана. Всичко това се извършило на 28 Априлий 1876 год. и дѣйстви-телно въ него сѣкия денъ вѣчерята тѣ сж събрали въ Мосина и тамъ дружината имъ състояла само отъ 280 души, отъ Бѣла Черкова биле излѣзли само 103 момчета. Вѣчерята въ 2 часа по турски (приближително 8 1/2 по Европейски) тѣ и трѣгнали отъ Мосина. Като излѣзли отъ Мосина, тѣ потѣгнали за въ Балкана съ цѣлъ да се присѣдинятъ съ Дюзъ-Табановата чета. Прѣзъ нея ноцъ впрочемъ между 27 и 29 Априлия валило дѣждъ, раскаляло се и спорѣдъ това се и причинявали голѣми спѣнки и затруднения на възстаницитѣ. Слѣдъ вѣтеле цѣла ноцъ, дошле 29 Априлийта при разсѣване до селото Мосина населено само отъ турци и до три часа далечъ отъ Търново на западъ. Тѣ мина по край Балванъ безъ да ги видятъ тѣцятъ, въ нѣкои овчарчета турчета шо сж случайно тогава намирале въ гората, видѣ ги и незабавно сж пригѣзли въ Балванъ да извѣстятъ на турския мухтаринъ (кметъ), койго тутакси отишълъ въ Дрѣново и извѣстилъ на модюрия, съвършено се извѣсти и тукъ въ Търново на мюгесарифина. Вслѣствие на това извѣстие, незабавно се испрати отъ тукъ редовна и не редовна войска за да преслѣдва и разбие четата на възстаницитѣ. Прѣди обаче да пристигне тая войска, подигнала се потеря отъ Балванъ, Дрѣново и околноститѣ отъ турци—баши бозуци и се унажили подиръ четата на възстаницитѣ; които си слѣдвали и сѣдѣ като преминали прѣзъ махалата тоже Балванъ, тѣ преминали прѣзъ колибитѣ Плачка, Каломенъ и Цинга, пристигнале надвечеръ въ 9 и часъ по турски при Дряновския манастиръ на 29 Априлий 1876 год. Тогава Войводата попъ Харитонъ испратилъ една отредна стража: за да се увѣри, да ли е близо потерата? но тя се завърна и му яви, че турска рѣдовна войска имъ припречила пѣтъж. Тогава попъ Харитонъ заедно съ другитѣ главни възстаници, като се увѣри че положението имъ е критическо, рѣшили да отидатъ въ манастирътъ Св. Архангелъ Михаилъ и тамъ да се укрѣпятъ, и да противостоятъ на нападанията на турската войска. Рѣшено и извършено. Въ четвъртъкъ на 29 Април. 1876 год. възстаницитѣ предводими отъ попъ Харитонъ, влѣзватъ въ казанния манастиръ и забиватъ знамето върѣдъ двора му. Слѣдъ това войводата се распорѣдилъ за да се нази добрѣ околъ манастиря и вжтрѣ въ него и за тая цѣлъ той е билъ отрѣдилъ стражи.

Прѣди обаче да пристигнемъ къмъ разказа за си за биткитѣ, бомбардирането и злочеститѣ жалостни случаи и сѣтнини шо сж случихъ въ тоя исторически манастиръ, ние ще изложимъ по-напрѣдъ историческитѣ свѣдения шо сме добили за него, както и описанието на географическото му мѣстно положение. Тоя манастиръ Св. Архангела Михаила или въобще: „Дряновски“ зовимъ е билъ съзиданъ още въ врѣмето на Българското царство, нѣ неизвѣстно именно въ коя

*) Видѣть книжката му „Приложение на Дряновск. Манастиръ“, 1880 год.

на тѣзи, които може би ще иматъ честта да видятъ г-жа Кисимова, че имъ подлага кондиката си за просия.

Ето преписа отъ заявлението до В. Тър. град. общ. управление:

Долоподписанитѣ гражданки отъ г. в. Търново имаме честта да заявимъ на в. Тър. гр. об. управление, че г-жа Евгени Кисимова, ходи изъ градътъ ни отъ къща на къща да убѣждава гражданитѣ, че тя искала да устрои или устроила била нѣкакво си дружество наречено „Милосердие“, и въ имѣто на на това дружество ходи да експлоатира хората, които не я познаватъ, а най-повече, тя е направила голѣмо престѣпление като е поднесла кондиката на мнимото си дружество на Н. Височество и послѣ на Н. Преосвѣщенство Румѣнскій Епископъ Мелхиседека.

Ний смѣемъ да ви увѣримъ, че тѣзи жена съ своето несъществуващо друж. не върши нищо друго, освѣнъ да компрометирва градътъ ни прѣдъ другитѣ градове и обезпокоява високитѣ гости, които посѣщаватъ старата българска столица.

Тя си позволява още да говори че освѣнъ дѣто Гр. об. управление и Н. Пр. Епископъ Климентъ одобрявали нейнитѣ работи, но даже и съдѣйствували; освѣнъ това, тя говори че поддържала била и препитавала незаконорожденитѣ, голитѣ и боцитѣ, които ходятъ по улицитѣ. Тѣй като това е една гола лъжа; то ний са надѣваме че в. Тър. гр. общ. управление, строго ще запрети на г-жа Кисимова да ходи да проси и да лъже и като вземе въ внимание това наше заявление, ще отнеми кондиката на г-жа Кисимова, като и поиска смѣтка за паритѣ, които тя незаконно е събирала и така да може скоро да са прекрати злото. Искаме да са прегледатъ смѣткитѣ на бившето друж. „Милосердие“.

Заявлението до г-на управителя е въ същата смисълъ, съ същитѣ подписи.

Слѣдватъ подписитѣ на 154 гражданки.

Съ уважение, *нѣколко отъ подписавшитѣ са.*

Свищовъ 11 Юний 1884 год.

Силний вѣтръ прѣзъ недѣлята прѣди 10 Юний, освѣнъ че вредене лозята, нѣ не малко припятствуваше и на Свищовската млада интигенция. Буйнитѣ послѣдователи на Букурешкитѣ моди, незакъсняваха да слѣдватъ гигиеническата програма. — Вѣтара ако и да биваше доста силенъ, облеченитѣ г-да и г-жи като основатели на тая програма трѣбваше да ходятъ; групирани въ тѣлиа и отъ двата пола, схванати по противоположностъ (на родъ) *поддржа* а ла браце и размѣсени като турско „Ашуре“, продължаваха обикновенитѣ си расходки. — Отруденитѣ отъ мелодията на мечтателни смѣхове остановаваха се по станциитѣ на Алекс. улица: гостин. Johan Diners и сладкарни-

ца Ст. Петровъ, да си отпочинатъ и огостятъ (г-цитѣ ниво, а г-дата съ сладко) и слѣдъ дълги глаголия се разотиватъ съ нажаление за неволното раздѣляние, като смѣтатъ дългото време до утрѣ-вѣчерно свикване.

Всичко това обѣщаваше за 11 Юний (недѣля) голѣмъ сборъ отъ народъ, както въ църква на богослужение, сѣщо и въ училищата за назначенитѣ въ него день испити.

Деньтъ 11 Юний бѣше бѣстателенъ, богослужението се свърши съ обикновенно число посѣтителни и учителската масса приготвена за испити, чакаше посѣщението отъ любители; най-послѣ почна се безъ да присѣствува нѣкой отъ настоятелството или инспектора, койго сега намѣрихъ да отива въ отпускъ.

Освѣнъ нѣколко стари жени, които веднага се връщаха, съ исклучение на три учителки, които слѣдъ като свършиха въ дѣвическото, посѣтиха мъжкото долно-махааленско III-то отд. едната отъ тия учителки означаваше бѣлѣжкитѣ, а другитѣ съ учителя задаваха въпроси на ученицитѣ, които съ голѣма готовност отговаряха и публично оправдаваха едно-годишния си трудъ; нѣ тѣжко бѣше да глѣда челоуѣкъ празни, тия святи мѣста, които въ турско време се пълниха отъ хора иѣли съ жадност да чоятъ отговоритѣ на невиннитѣ си дѣца и, още по тѣжко вѣрваме е да глѣда, когато същитѣ тия дѣца нажалено глѣдаха къмъ вратата, да видятъ да влѣзе нѣкой отъ родителитѣ или роднинитѣ имъ. Вѣрвамъ че и самитѣ тѣ (ученицитѣ) изгубиха надѣжда за зрители за следующите испити. Тѣй като днесъ бѣше недѣля, колко повече въ дѣлникъ. Също и III классъ имаше испитъ по не малко важний предметъ „Физика“; нѣ и тамъ нѣмаше доста (спрямо въ турско време).

Не веднажъ се е писало по вѣстницитѣ че търговията въ Свищовъ е въ плачевно състояние; нѣ не ще имъ бѣде обидно на Свищовци, ако имъ кажемъ, че: „ако модитѣ на нежнийтъ въ града имъ полъ, земе по обширентъ кръжъ, който и сега е надминалъ оня въ блестявия Букурещъ, скоро ще ж направятъ (търговията) още за оплакване“.

Единъ п.т.т.т.т.т.

Търново, 10 Юний 1884. год.

Гне Редакторе!

Испититѣ — това мѣрило за дѣятелността на учители и прилѣжанието на ученици прѣзъ учебната година, се и тукъ почнахъ распределени въ три четри училища катадневно да се извършватъ, тѣй щото кадѣ крайтъ на тойзи мѣсець ще бѣждатъ приключени. Цѣлата година учителтъ се труди, а ученицитѣ се учатъ и въ продължение на единъ мѣсець се опознава какъ се употрѣбили времето и единитѣ и другитѣ. Освѣнъ че испита е полезенъ по много причини, а тѣй сѣщо и

за опознаване дѣятелността и отъ двѣтѣ страни мѣжду учители и ученици, нѣ се най-фактически доказва методата въ преподаванието уроци къмъ ученицитѣ; а това е важно, по което може да се сѣди за достоинството на учителя. Доказано е че учителя ако ще и звѣздитѣ отъ небото съ знанията си да сваля, ако той не притежава умѣнителната педагогическа метода въ преподаванието уроцитѣ къмъ ученицитѣ си, нищо не струва и е вредителенъ даже и тѣломъ и духомъ за ученицитѣ. Ето отъ гдѣ произтича правилото: „ученика малко да изучи, нѣ тѣй основно да го знае и познава, като знае да пази и здравието си, щото върху това си знание да трупа безбоязненно учебенъ материалъ въ бѣдущитѣ си години на живота“. Методата же да покаже на дяло това правило, както се знае, състои въ това: благородното учителско обращение спрямо възрастята на ученицитѣ, негова кроткъ и по учителенъ языкъ и положителнитѣ знания за това, което ще учи прѣзъ учебната година повѣрнитѣ си ученици.

Умѣнителната метода се почна въ нашитѣ училища да се усѣвършенствова все повече и повече, а за това може да се увѣри всеѣки по испитѣтъ въ тѣхъ; за да испитамъ на дѣло това, азъ имахъ честта да присѣтствувамъ по испититѣ на III-то отд. на учит. Водекий по предметъ Аритметика и въ IV-то отдѣл. на учит. Севриевъ по предметъ Българ. языкъ. До колкото познавамъ що трѣба да се учи по тѣзи предмети въ тѣзи отдѣления, азъ забѣлжихъ и това: свободното отговаряние на ученицитѣ и удовлетворителнитѣ имъ знания по въпроситѣ, по които се запитавахъ. Това е радостно и утешително явление за нашитѣ училища, които въ скоро време ще да бѣждатъ добръ организироваши и да даватъ въ точна смисълъ полезни членове въ всеѣко добро отношение за обществото ни, по добръ да се надѣваме, отъ колкото да се обезкуражаваме. Това за сега, а другъ пътъ каза щемъ и повече.

П. П. З.

Вратца 9 Юний 1884

Въ допълнение на писаното си отъ 6-ий того ида да ви съобщя и слѣдующето: че консерваторитѣ сѣ гърмели съ револвери се доказа и отъ това, че въ стѣната на общинското управление има 3—4 дупки отъ крушумитѣ на револверитѣ, които сѣ за сега запечатани отъ прокурора до дѣто се изслѣдватъ. Консерваторитѣ отричатъ че са гърмели, но още първия денъ видѣли дупкитѣ много хора, мѣжду които и самъ прокурора, Обретеневъ (оф. нач.) Вѣлкановъ и др. Хаджи Вандо наистенна посиахъ пушка и грѣмналъ, — това сѣ го видѣли много души.

По заповѣдта на Цанкова, управителя ще състави 4 членна комиссия да преглѣда и издири виновнитѣ.

Днесъ пристигна Гнациитовъ

прокурора отъ София, да присѣтствува при сѣдението и пр.

Убития ударенъ въ брадата съ крушумъ, ималъ родове по-вѣче отъ 70—80 души, отъ които повѣчето биле опѣлченци, носятъ прѣкора „Гладницитѣ“. Виновнитѣ консерватори се криятъ по селата, лозята и проч. нѣ полицията ги намѣрва и ги докарва.

Бюрото отвори кутинитѣ, избрани: Цанковъ, Стефанъ Хр. Савовъ, дяло Бошнякъ и трима селяни.

Каквото извърши комиссията ще ви съобща.

Търново 9 юний 1884 г.

Гне Редакторе!

Вземанието участие на правителството въ приготвението на всяко, каквото трѣба, по събранието народнитѣ ни представители за 25 того, е вече явно доказателство, че това ще бѣде. Бързо и дѣтелно се работи въ горний етажъ на правителствена домъ, гдѣто ще да иматъ засѣданията си народнитѣ представители. За подкана и за почиста и комодна изработка е пристигналъ и г-въ министъръ на общитѣ зграда, на когото подъ управлението слѣдва да се работи и край залата на народното ни представителство, което отъ всеѣки другъ пѣтъ е по важно и интересно за младата ни държавица, като що е то извъредно и въ критическо време свикано. Говори са за положително, че и г-да министритѣ са тръгнали отъ столицата и тѣзи дни са очакватъ да пристигнатъ въ столицата на дрѣвнитѣ ни царѣ, които и тѣ са имали вземание и даване съ събратскійтъ намъ народъ сърбитѣ. Тоже са говори, че негово височество, любимия ни Князь ще пристигне кадѣ 19 того. За квартированieto му са предполага или предѣждатъ манастиръ или една х-къща изъ лозята.

Свикванието на народното ни представителство тука въ Търново, е много сполучливо и умѣтно по цѣнтралното си мѣстоположение, по което се списватъ и много прогонни, а тѣй сѣщо, като близкото, отъ по главнитѣ градища, навѣрно, ще са притечатъ много личности едно за любопитство и друго да бѣждатъ външни мадри събѣтници по важнитѣ въпроси, които има да се предлагатъ, разгѣждатъ и рѣшаватъ въ народното ни за първъ пѣтъ извъредно събрание. Народнитѣ ни представители, въ тойзи случай, трѣба да се приготвятъ отъ всеѣки други пѣтъ, защото цѣльта на събранието, както си предполага, е важна и сериозна! . . .

Друго. Слухътъ за убиванието на Чолакъ Пехлевана въ тукашното население произведе всеобща радостъ. Всеѣки благослави рѣцѣтъ, които сѣ испрѣщали урока сръбцу разбойницитѣ по неговата злоторичества и случката на убиванието му. Върху тѣзи радостъ на населението за избавлението си отъ злосторника му е направилъ и впечатление негова портретъ, койго фотографитѣ успѣли да снѣматъ и да продаватъ. Съгѣждаха се тѣлиа отъ стари и млади изъ улицитѣ на Търново да глѣдатъ образътъ му и се чуваха думитѣ отъ всеѣкого, какъ му е, тѣй се наказва всеѣки, който не стои мирно и причинява другиму зло.

П. П. З.

Станция Ишиларъ 12 Юний 1884 год.

Днесъ случайно посѣтихъ станцията Ишиларъ, въ право да се кажа азъ останахъ смаянъ отъ красноречивитѣ застой на тукашната житарска търговия, която даже и въ днитѣ на турското правителство тя бѣше въ по голѣмо процентно блестяще състояние. И кой знае на що да се отдава настоящитѣ толкова гармониченъ застой? Нѣ любопитството ме накарва да позаятамъ тукъ тамъ помѣжду познатитѣ менъ търговци, които очевидно най-много се интересуватъ отъ това. На въпроситѣ ми отправяни къмъ всеѣкого се отговареше съ съжаление, че виновника на сѣчко това е огромното количество пари, което имъ взема компанията за навро. при всячко че има и други по маловажни явления.

Отъ най-наскѣрбенитѣ отъ тия явления

търговци, Авраамъ Яневъ, ми разказа причинитѣ на този застои така:

Прѣз денесъ бѣхъ въ г. Силистра и тамъ видяхъ много натоварени съ жито кола, които бѣше транспортирали отъ селата Абдулъ Хевидъ, Кокарджа и пр. сега съседни на нашата станция и даже въ районътъ на околята, въ която съпада и нашата станция. Това вѣщо, като търговецъ, който отъ много години се занимавамъ съ купуване на жито отъ сѣщитѣ тѣзи и съседни тѣмъ села, възбуди у мене любопитство, да знамъ кой е причината дѣто напуцатъ насъ и прибѣгватъ къмъ други търговци отъ толкова далечно мѣсто; въ тѣй ми отговориха, че имъ повѣче пазяса да си носятъ и продаватъ житата въ г. Силистра, отъ колкото на станцията Шивяларъ. Съ този отговоръ моето любопитство се повѣче увѣличи, тѣй щото азъ си направихъ трудъ да открия и приема по-точни свѣдения, които най-вече ме интересуватъ по вървѣжътъ на житарското дѣло, за това взехъ и сравнихъ (расписитѣ) листитѣ: Варна—Браила. Въ отъ тѣхъ азъ не можахъ да бѣдъ удовлетворителенъ, понеже видяхъ че цѣнитѣ на житата сѣ еднакви. Слѣдователно, трѣбваше ми да найда другъ каналъ, за да си открия неизвѣстното. Този каналъ бѣше: да сравня навлауна колко е? По тѣзи причина взехъ на рѣцѣ условията отъ компаниитѣ Силистра—Браила и Шивяларъ—Варна. Въ сравненіето на навлауна наидохъ, че отъ Силистра за Браила е 48 стотинки, а отъ Шивяларъ до Варна е 1 левъ и 66 стотинки на 100 килограма. Отъ туй излиза че тамошнитѣ търговци се ползватъ отъ сѣки 100 килограма по 1 левъ 14 стот. само отъ разликата на навлауна. Ето, това бѣше резултата на всичката ми работа, който ми удовлетворяваше любопитството, въ който ме деморализира нравствено и останахъ въ чюдо съ своитѣ другаре, като къмъ кого можемъ да се обърнемъ съ молба да ни съдѣйствува, така щото да можемъ, чрезъ намаленіето на навлауна да конкорпирате и виѣ съ другитѣ търговци, които сега тѣй лесно се ползватъ съ това, което щеше да принадлежи и намъ.

Отъ всичко до тукъ изказано отъ наскъртеного Авраама Яневъ, азъ доста се убѣдихъ, заради това убѣждавамъ и почитаситѣ читатели, па даже и тогози, комуто подлѣжи да подобри положеніето на тия търговци, че единствената причина е сѣдпотията и огромнитѣ цифри на навлауна, когото компанията която експлоатира страната Варна—Руссе, съ своитѣ жѣлѣзни пѣтища, тѣй немилостиво граби.

Това счехохъ за потребно да дамъ въ гласностъ прѣзъ печата най-вече за това, че нашето Правителство има вече назначени и специално свои агенти по жѣлѣзния пѣтъ Руссе—Варна, които вѣрвамъ че сѣ длѣжни да донасятъ на висшето правителство за разрѣшеніе подобни економически въпроси; та като распитатъ и узнаятъ сѣщинскитѣ извори, да се натоварятъ съ грижа подобающа за тѣхъ.

П. Д.

РАЗНИ

Днесъ са очаква да престигне въ градъ ни Н. Височество Княза, който ще слѣзе право на Станцията, отъ гдѣто ще замине за Варна; а отъ тамъ на 20 того прѣзъ Руссе за Търново.

Извѣстиятъ ни изъ Бѣла, че нѣкои млади чиновничета се одързостили да отидѣтъ въ единъ домъ и да търсятъ хазайката, нѣ мъжа са намѣрилъ тамъ и слѣдъ като ги отупалъ добръ, испратилъ ги да си отидѣтъ бѣгомъ. Срамъ за тия чиновници.

Разбойнически шайки въ насъ на много мѣста се появили. Въ Разградско, Златинско, Етрополско върлували малки шайки, които обирали търговцитѣ, убивали и заплашвали насѣлението. Правителството взѣло мѣрки за преслѣдваніето имъ.

Една телеграмма изъ Пинтъ съобщава, че скупщината не била рѣшила въ тайно засѣданіе мобилизираніето на войската и извѣстието за събрѣдоточаваніе сръбски войски на границитѣ при Бѣлгария, било лѣжовно.

Сръбскія кралъ Миланъ бѣлъ поканенъ отъ Австрійскія императоръ да присѣтствува на маневритѣ, които ще станатъ на австрійската войска прѣзъ месецъ Септември. Кралъ Миланъ приелъ поканата.

Г. Т. Икономовъ министръ на общитѣ сгради, пресигналъ въ Търново, гдѣто са очаквали и другитѣ министри.

Една смѣтка испратена въ отворенъ пликъ до постоянната окръжна комисія въ Рахово, незнаемъ на какво основание пощата въ Рахово таксирва този пликъ още съ 20 стот. при сичко че има залепени двѣ марки по 3 ст. плика ни са завърна и ние го испратихме въ управленіето, като искаме наказаніето на чиновницѣтъ, ако сѣ постѣпили незаконно, въ което нѣмаме съмнѣніе.

Въ Търново единъ фелдшеръ се женилъ и давалъ балъ, на когото биле поканени и нѣкои отъ нашитѣ офицери, отъ които единъ побилъ едного отъ фелдшеритѣ, за гдѣто ималъ дързостъта да играе на бала.

Една телеграмма пѣзъ Тифлисъ съобщава, че на островъ Кишмѣ въ Персийскія заливъ, имало силно землетресеніе, отъ което се разрушили 12 села; убити 200 души, а ранени твърдѣ много.

Въ нашата поща маркитъ отъ 10 стот. се обърнахъ въ три, за умесненіе на публиката, тѣй като 3-тѣхъ стотинки порѣчани въ Россія, още не биле пресигнали. Ами на ли са печатали въ Държавната печатница, или това вижда са да е било бошъ лафъ. На г. Киркова Държавната печатница, която струва близо милионъ лева, вижда са не приема да се занимава съ таква дребни работи.

АКТЪ

за полагаеніето основния каменъ на зданието за Народното Събрание.

Въ лѣто отъ Христа Спасителя хилядо осемстотинъ осемдесетъ четвърто, отъ освобожденіето же на Бѣлгария лѣто седмо, при благополучно царствующий Бѣлгарски Князь Негово Височество Александръ I и при министертвуваніето на господа Д. Цанкова, Князя Кантакузина, М. Балабанова, Д. Моллова, М. Сарафова, К. Помянова и Т. Икономова съ благословеніето и освяченіето на Екзархийскій деллагатъ Негово Високопреосвященство, Митрополита Варненско-Прѣславскаго господа Симеона и на Преосвященитѣ владыци Кирила Скопски и Климентъ Брацишки и съ старанията на Министра на Общитѣ Сгради и на съдѣйствующитѣ нему комисари господа Д. Коцовъ, Т.

Марковъ, Пор. Паумовъ, Д. Бодаревъ, Т. Нешовъ, М. Буботиновъ и архитектитѣ К. Поановичъ и Ф. Грюнангеръ, положи се основаніе на настоящето зданіе за Народно Събрание въ присѣтствието на Негово Височество, на Неговитѣ Министри, на гражданскитѣ и военни чиновци и на множество граждани, всички проникнати съ чувства отъ благодарностъ къмъ Освободителката Руссия и съ горѣщи пожеланія, щото постройемата ограда за да послужи за увѣковѣчение на свободата и равноправността въ Бѣлгария и за прославленіе на Бѣлгарскій народъ.

Дано Всевишній испълни молитвитѣ на присѣтствующитѣ и направи отъ настоящата ограда богатъ источникъ за миръ, любовъ, съгласіе и народно благоденствие. Аминъ.

Отъ Министерството на Вѣтрѣшитѣ Дѣла.

ОКРЪЖНА ТЕЛЕГРАММА.

Окрѣжному управителю

Съставете незабавно анкетни комисии отъ хора безпристрастни, чиновници и частни лица навредъ въ околнитѣ, гдѣто сѣ станали безрѣдници по изборитѣ, за да испитатъ, независимо отъ сѣдебнитѣ изслѣдованія, и представятъ точни свѣдения по оплакваніята и безрѣдницѣтъ по изборитѣ на народнитѣ представители. Тия свѣдения испроводете на мое име въ Търново прѣди отваряніето сесията на Народното Събрание, за да ги представя на Събранието при провѣрваніе изборитѣ. Н-о 4834.

София, 7 Юний 1884 г.

Министръ: Д. Цанковъ.

Заб. Р. Какво се мисли и предполага е тая телеграмма, не е мѣчно да се узнае. Да се укажатъ биле или не биле неправилности само за недоволнитѣ избрани депутати и ако се може, да се кассира избора имъ. Нѣ ще позволятъ ли това г.г. депутатитѣ, остава да видимъ.

Разградъ, 27 май 1884 г.

София, Министру Вѣтрѣшитѣ Дѣла.

На 26 того една шайка отъ шестъ души въорѣжени съ пушки и пищове временни и облечени съ добри дрѣхи отъ муканско сукно се явили въ воденицата на Недѣлко Белковъ въ с. Демиръ Баба Теке, Кеманларска околия, взели хлѣбъ и заминали, като се обявили за бѣгачи. За преслѣдваніето имъ взети мѣрки № 3309.

Управителъ: Жебаровъ.

Разградъ, 1 юний 1884 г.

София, Министру Вѣтрѣшитѣ Дѣла.

Вчера по пладѣ се появили между селата Пособина, Поповско, и Кълчларъ, Кесаревско, единадесетъ разбойници турци, въорѣжени шестина съ мартинки, двама съ шнайдеръ, единъ съ ножъ и двама безъ оружія, петъ били съ колафи, двама съ сарѣци, четирма съ фесове. Огързали траковитѣ на абата на овчаринѣтъ Нею Златювъ отъ Пособина, ваялаи единъ овѣнъ, взели половината му, заминали къмъ Кълчларъ. Мощницкѣ началника средъ ноцъ заминалъ съ потерата и стражари по слѣдитѣ имъ и узналъ, че отъ Кълчларъ тѣ се отправили за Ломъ-Черкавъ. Телеграфирахъ Руссенскому, Търновскому управителю; днесъ на разсѣване солдатитѣ Слави Стойчевъ отъ Кавакулакъ, Разградско, като се завръщалъ отъ отпускътъ си въ Шуменъ, билъ нападнатъ при селото Дуранъ, Градецъ отъ двама души турци разбойници, отъ които единия съ пушка. Понеже отказалъ да предаде са-

бята си, разбойницѣтъ го наранили въ лѣвата кляка, слѣдъ това тѣ му взели само хлѣбѣтъ и ракията и заминали къмъ Шумненско. Прати се потера и стража по диритѣ имъ. Телеграфирахъ Шумненскому управителю. № 3419.

Управителъ: Жебаровъ.

ТЕЛЕГРАММА.

Враца 6 Юний 1884 год.

Вчера, когато се погрѣбваше тѣлото на убития отъ варварскитѣ консерваторски рѣцѣ, каза се отъ мирянитѣ надгробно слово. Свещеницитѣ, по заповѣдъ на архимандрита, оставиха обрѣда и избѣгахъ. Негодование голѣмо отъ страна на присѣтствующето множество! Подобни сѣ и извършенитѣ въ окръга, прѣзъ послѣднитѣ двѣ седмици, маневри отъ страна на сѣщия духовенъ началникъ, които имахъ послѣдствие горнята жертва. Ето всичкитѣ наши пастири до гдѣ достигнаха. Питаніе: иматъ ли върховна властъ тѣзи святи отци, и какъ глѣда и търпи тѣзи безсѣвѣстни игри?! . . .

ЯВНА БЛАГОДАРНОСТЪ

Дружеството „Напрѣдъкъ“ въ Орхание, бърза съ настоящето си, да изяви сърдечната си благодарностъ къмъ г. г. Настоятелитѣ на Книжовното дружество въ Сръдецъ, които благоволиха, да подарятъ деветъ книжки отъ „Периодическото списание“ за въ полза на дружеството.

Да живѣятъ подобни родолюбци!

Орхание, 4-ий Юний 1884 г.

Председателъ: Д. Т. Цоконъ.

Секретаръ: Д. Т. Киряковъ.

Телеграмми съхранени въ Руссенската Т. П. Станция по незакожденіе получателитѣ: за А. Smirnoff, Михаилъ Дмитровъ, Stefan Casorgicata, Капитанъ Тализинъ, Михаилъ Камбуровъ, Юркевичъ, Jordan Dimitrieff, Даевъ, Soboff, Milan Porrovisci, Берковцалъ Псакъ.

ИЗЛѢЗЕ ОУ ПЕЧАТЬ

ВЪ БѢЛГАРСКОТО ОПЪЛЧЕНИЕ

въ

РУССКО-ТУРСКАТА ВОЙНА
1877-1878

(Въспоминанія на бившия командиръ на 1 та бригада отъ Бѣлгарското опълченіе Полковника де-Прерадовичъ).

перевели и издаватъ

Поручикитѣ:

А. Узунъ и П. Стайковъ.

отъ 22 печатни коли

Цѣна 3 лева.

Ще са намиратъ за проданъ при издателитѣ въ Руссе.

ОБЪЯВЛЕНИЕ.

НИКОЛА НЕДѢЛЕВЪ ЧАЛЖОВЪ.

Честъ има да обяви на почитаемата публика, че отвори въ гр. Руссе постоянно

Адвокатско Писалище

и че приема да бѣде защитникъ по углавни и повѣренникъ по граждански и търговски дѣла прѣдъ всичкитѣ сѣдилища въ Бѣлгария.

Консултации приема въ писалището си: Улица Красний Площадъ, № 127. Отъ 8 до 12 часа сутрѣнъ и отъ 2 до 6 часа вѣчеръ.

Вѣднитѣ безъ пари.

гр. Руссе, 11 Юний 1884 година.

година? Отецъ Пахомия сегашния игуменъ ме увѣри че за доказателство на това служатъ рѣкописитѣ, що се намиратъ въ Манастира „Ватопедъ“, въ Св. Гора, той ме увѣри при това, че тия рѣкописни документи били много важни за тоя манастиръ Св. Архангелъ Михаилъ. Отецъ Пахомий прибави още, че и въ него сѣщия манастиръ е ималъ такива важни рѣкописни документи, въ че турцитѣ ги изгорили, неизвѣстно кога. Споредъ тия документи се било доказвало, че когато Турцитѣ превзели България, тоя манастиръ билъ съществувалъ, въ не е билъ манастиръ, а единъ скитъ; че половинъ часъ далечъ отъ тоя скитъ, е билъ главния манастиръ, и мѣстото, дѣто е билъ главния тоя манастиръ и до сега се назовава още „Мера Великъ Архангелъ“; че сегашния манастиръ е построенъ, както и по горѣ спомѣнахме, на мѣстото на вѣтвия скитъ. До колко е това истинна, ние не можемъ ни да потвърдимъ, ни да опровергнемъ; поне тѣй ни увѣри игуменътъ отецъ Пахомий. Сегашната най нова църква на манастирътъ е построена въ 1835 год. въ времето на Егумена Серафима отъ Дряново на мѣстото на вѣтвия скитъ. Свѣтъ Серафима е билъ Егуменъ Хрисантъ; а отъ 1868 година е билъ Егуменъ настоящия отецъ Пахомий. Тоя манастиръ е билъ съвършено разсипанъ въ 1393 год., когато Турцитѣ превзели България, и тогава всичкитѣ скитове сѣ били развалени; а новия манастиръ въ коя година — неизвѣстно.

Манастирътъ тоя св. Архангелъ Михаилъ е расположенъ въ единъ трапъ събояколенъ отъ тритѣ страни съ високи скали (канари); а отъ четвъртата му страна се намира една гора, на югозападъ отъ Дряново, и на половинъ часъ разстояние отъ тоя градъ; и само отъ тамъ е възможно да се влѣзи свободно въ него. Той се намира при това между селото Цянга, и Царева Ливада въ половинъ часъ разстояние и отъ двѣтъ страни; а отъ градъцѣтъ Дряново единъ цѣлъ часъ Горѣупоманитѣ скали се намиратъ къмъ западъ, югъ и истокъ; тѣ сѣ високи до 80 метра, и между тия скали се намиратъ проходите, 1) къмъ югъ Царева Ливада, но тѣто една тѣсна пътека 2) къмъ мѣстото „Вѣтвѣтъ вонимъ“, прѣзъ което само човѣкъ, но добитакъ не може да премине. 3) Къмъ село Цянга, който проходъ е широкъ и презъ койго кола могатъ да преминатъ. Край манастира тече Тръвенската рѣка, която минава презъ Царева Ливада, и се отправя къмъ Дряново. По скалитѣ има пещери, има при това и такива мѣста, които съ названята си показватъ че тѣ сѣ били въ старо време знаменити по разнородни причини; и тѣ сѣ: Царъ Асѣвийтъ, градицето, и царевата ливада *) при това, отецъ Пахомий разказва въ книгата си, че още въ 1871 год. дождавали въ манастира трима хора отъ Ловечъ да искатъ пари за възстанието, и тѣ сѣ били вѣроятно Василь Левски, Димитръ Община и Ангелъ Кънчевъ, при които по сѣтне дошаль Отецъ Матей (за когото се споменува въ переписнитѣ на комитетитѣ подъ името Огичто). Той разказва още че отъ 8 януарий 1876 почнало се вече дѣятелно приготвление за възстанието въ манастира, и на това много съдѣйствували Алекси Станчевъ и учителъ Радку отъ Дряново, както и Троянския манастиръ, и др. Тоя манастиръ слѣдователно, споредъ увѣрението на отца Пахомия е билъ свърталището на съзаклятницитѣ за проектираното възстание.

Да се завършимъ сега къмъ четата на възстаницитѣ, които, предводими отъ попъ Харитона, влѣзоха въ Дряновския манастиръ на 29 априлий 1876 год. Ние спомѣнахме по горѣ, че туку като влѣзла възстаницитѣ въ манастира попъ Харитонъ се распоредилъ, да се той добръ варди, и за тажъ цѣлъ той поставилъ стражи. Турцитѣ обаче, които бѣха обсадили манастира, почнаха отъ високитѣ канари да гърмятъ въ манастира, възстаницитѣ почнаха гоже да гърмятъ връхъ турцитѣ, и въ сѣщия денъ на 29 априлий свѣтъ пладнѣ се почна една страшна битка, която е траяла цѣли 4 часа, и е имало само чегирна душа ранени отъ възстаницитѣ, а отъ турцитѣ е имало нѣколко умрѣли, и много ранени. Презъ ноцта между 29 и 30 априлий валь безпреставно дждѣ, и споредъ това се причиняваше на възстаницитѣ голѣма сѣжика въ многовидни отношения, а най много по това, че тѣ не смѣли да излѣзатъ на навънъ, за да не се

измократъ и повредятъ пушнитѣ амъ, що сѣ били отъ стара система. Щомъ се зазорило на другия денъ на 30 априлий, турцитѣ изново почнаха да гърмятъ въ манастира и отъ четиритѣ страни, тѣ сѣ още усилили споредъ дѣто презъ ноцта имъ била пристигнала помощъ отъ Габрово. Битката на 30 априлий е траяла, по увѣрението на отца Пахомия, цѣлъ денъ; и гърмежа не преставалъ и отъ двѣтъ страни. Отъ възстаницитѣ двама сѣ били убити а отъ турцитѣ много. Презъ ноцта между 30 априлий и 1 май турцитѣ безпреставно гърмели въ манастира, и на околото. Възстаницитѣ шо сѣ се намирали вътрѣ въ манастира, като се видѣли въ таково едно критическо положение, чудили са шо да сторятъ? но бѣднитѣ, надѣяли са отъ минута на минута, че ще имъ пристигне непременно помощъ отъ Раховица, Лясковецѣ и Търново, и презъ тая дѣйствително страшна ноцъ, само тая имъ надѣжда ги подкрѣпила и насърчала, понеже тѣ не били още имали никакво извѣстие за потушенаето на възстанието въ Раховица и за жалостнитѣ случаи, шо сѣ тамъ посѣждовали презъ ноцта на 26 априлий, и презъ деня на 27, въ съображеніе на това, тѣ и чакали ежминутно пристиганіето на Раховската и Лясковската чети, но разумѣва се, напразно!

На 1 май сутринта турцитѣ гърмѣли още по силно, даже тѣ слѣзали отъ високитѣ канари, и дошли чакъ подъ стѣнитѣ на манастира, за да могатъ по лесно, и по сполучливо да гърмятъ. По пладнѣ обаче, гърмежа отъ страна на турцитѣ престаналъ, и незабавно се чулъ единъ гласъ отъ гората сръщу манастира, който казалъ: „бе братя българи, знайте че и азъ съмъ българинъ, и ви нося писмо, има ли дозволение да дойда при васъ?“ Тогава войводата извѣстива на възстаницитѣ, да не гърмятъ, и слѣдъ спираването на гърмѣжѣтъ, овзи, който викаше отъ гората, приближи се при шръвата варда, която като го позна че е чистъ българинъ, заведе го при втората варда, която стоише на стѣлбата на стѣнтѣ, тамъ му зематъ писмото, което носеше, и го разнасятъ при войводата *). Тогава по гласитѣ отъ възстаницитѣ отидоха при войводата да прочитатъ писмото и да се съвѣтуватъ, какъ да му се отговорятъ? ето съдържаніето на това писмо:

„Братия възстаници, понеже сте излѣзали съ оржие въ рѣка противъ царитѣ си, неправедно сте направили. За вашата не добра постѣлка, за първи пѣтъ, всеми лостивия ни царъ ще ва опрости. За първи пѣтъ ва умолаваме не дѣйте, сгруза запъ манастира. По добръ направете, придайте се. По напредъ ще вървятъ калугеритѣ и послѣ вие, и тѣй ще си отидатѣ съби свободно, и ще бѣдите опростени.“

Дръновски чорбаджия.

Х. Д.

Х. М.

(слѣдва).

По въпроса „Положеніето на вселнитѣ ни първоначални училища и тѣхнитѣ учители.“

Отъ нѣколко време насамъ мнозина отъ г. г. селскитѣ ни учители доста много писаха въ колонитѣ на достоуважаемий листъ „Славянинъ“, относително лошото и нѣско положение на селскитѣ ни първоначални учители. Въпросѣтъ, възбуденъ по това училищно-учебно дѣло, е отъ доста висока важностъ и голѣмо значение. Нѣ прѣди всичко, трѣба да забѣлжа, че азъ нѣмамъ за цѣлъ да излагамъ подробно и обстоятелствено всичко, относяше се селскитѣ ни П. П. училища и учители; тѣй като, както казахъ и по горѣ, че мнозина отъ г. да селскитѣ ни учители доста добръ, ясно, обширно и по единъ най нагледенъ начинъ можеха да опишатъ положеніето на селскитѣ ни учители; нѣ и азъ като членъ отъ учителското сѣщество, длъжностъ ме зове да издамъ слабийтъ си гласъ и потвърда истинността на всичко писано по това учебно дѣло; онай съвършенна истинность, която е правила и прави неосносно и лошо положеніето на народнитѣ ни учители. Като прѣнебрегнемъ неизброимостта на много извѣстни преплатници, на многото нужности, неудобства и безпорядци, които сръща народнитѣ ни учители въ своето учителствованіе и за отстраненіето на които, ако и да не му е длъжностъ, трѣба да

се труди и бори съ всичко. Тѣй напр. той трѣба да е учителъ, пѣвецъ, писаръ, трѣба да е и училищнитѣ слуга, дюлгеринъ и др. за да поправи всичко развалено или недостаточно; съ една рѣчь, той трѣба да притежава всички знания и искусства, чрѣзъ които да би могълъ да удовлетвори всички нужди и потребности на училището, ако иска да му кажатъ, че е добръ даскалъ или, ако иска той (учит.) за да може колко годѣ (при такива условия разбира се) да отговори на своето назначеніе и постигне резултата на своята задача. Нѣ и това, добрий читателю, не е достаточо за нашия учителъ; при вземаніето на скромната си плата, той трѣба да испита на себѣ си по голѣми тѣжести и наказания по службата; тука той ще чуе цѣлъ рѣдъ нитонации отъ псувни, хули, свади и др. неблагоприлични думи и то защо и за какво? . . . Защото учителѣтъ е поискалъ своята плата, за да може, поне на край време споредъ както прилича, да се расплати съ своитѣ кредитори. При такива условия, при такива неисказани отъ голѣма противностъ благоприятности, нашиятъ селскитѣ учителъ до какво положение идва? Нѣговото сърце и душа се потрѣватъ отъ всички казани не приятности, които за нѣговѣтъ трудъ и старания му се въспѣватъ въмето „Вѣнци хваления“. Въ кратце, селскитѣ учителъ въ своето художество, учителството, е подхвърленъ подъ влѣяніето на различни обстоятелствени дѣйствія. Имашецъ това прѣдъ видѣ, той (учителѣтъ) бива неблагоприятенъ отъ своето положение, почва да глѣда съ неприятностъ и отвѣрженіе къмъ своето художество учителството. И най послѣ захваща да мисли и търси подобреніето на своето положеніе въ друго занатіе. И така ние некажѣвахме отъ да видимъ отъ нѣколко години насамъ постепенното напредване съ исполнителски крачки назадъ нашитѣ селски народни училища. По очититѣ и практични учители напуснаха учителството въ селата, станаха чиновници, писари, секретари и други. И всичко това гдѣ става и се върши? Въ една свободна конституционна държава; тамъ, кадѣто конституцията прави първоначалното обучение задължително за всички. Отъ истина, че вѣснето ни началство винаги се е грижило и грижи за подобреніето, благосъстояніето и прогресѣтъ на първоначалнитѣ ни народни училища и тѣхни учители. Прѣзъ миналитѣ години то е отваряло въ много градове (освѣтъ годиши) приврѣмелни педагогически курсове, ползата отъ които, навѣрно, всеки отъ насъ е усѣтилъ. Нѣ съ това Вѣснето ни началство е могло, тѣй да кажа, до нѣкъдѣ да олесни и подготви народнитѣ ни учители за да може по добръ, по лесно, а при това и успѣшно да води своитѣ занимания въ училището; а къмъ положеніето на селскитѣ учители въ материалното му поддръжаніе, нѣмало е кой да обърне вниманіе; единичното което дава бодростъ, рѣвностъ и енергичностъ къмъ изпълненіе своята свѣта учителска длъжностъ и най послѣ единственото, което като главна влѣяюща точка, способствува за постиженіето цѣльта ни въ първоначалното учение, къмъ него нашето В. Началство не е обърнало внимателно око, та и поради това до сега, може би, нѣма никаквѣ възглѣдове и распорѣждания по това.

Азъ отистина, бихъ попросилъ позволение да се съмнѣвамъ, да ли почитаемото М. П. нѣма никакви свѣденія отъ своитѣ прѣдставители на учебнитѣ окръжи — Инспекторитѣ, на които въ канцеларскитѣ архиви, навѣрно лѣжатъ по цѣлъ рѣдъ думинни жалби и заявления, съ които селскитѣ учители окаяватъ и търсятъ цѣръ за своето плачевно положеніе! Доста е било вече, братия г. да съучители, нека и ние издигнемъ свойтъ гласъ и изразимъ своитѣ скромни мнения; мнения, казвамъ, непритивни на всекой здравъ разсѣдѣкъ и благоразуміе. Да молимъ и ходатайствуваме по каквѣто и да било начинъ што да се плаща отъ държавното съкровище на народнитѣ ни учители. И наистина, не вѣрвамъ да би се намѣрилъ нѣкой, който да противорѣчи на това ако би същевременно желалъ подобреніето и прогресѣтъ на нашитѣ народни училища и учители. Време е, прочее, послѣ истечаніето на настоящата учебна година, да се стечемъ и направимъ учителски събори въ окр. градове въ едно общо заседание отъ всички г. да учители на окръжа и въ прикѣтвеніето на г. да окр. ни Инспектори, даже и по тѣхни насочвания и съдѣйствія да обединимъ добръ и напълно въпроса. И слѣдъ пълното и зрѣло обединеніе

на въпроса и даденитѣ по това заключенія и рѣшенія да прѣпратимъ на благоусмотреніе по принадлежностъ, като при това се видимъ ограничени, че противното отъ това е бивало и ще бѣде въ наша вѣрба и пагуба на нашата учаща се младежъ.

На послѣдѣкъ въ 130 брой на уважаемий органъ „Славянинъ“ въ прочитаніето ми статията на г. С. П. Станева „Нуждно ли е да имаме прѣзъ лѣтошната ваканция педагог. курсове“ сръщвахъ слѣдующото: „слухъ се прѣснало, че щѣло да се отвори приврѣм. педагог. курсъ въ Търнов. окръж. имено: въ Горнѣ Орѣховица“ и за истинността на което авторѣтъ самъ се съмнѣва. Че ползата отъ подобни курсове въ сегашно време е напълно удовлетворителна, това се знае, за това ние нѣма и какво да противорѣчимъ, освѣтъ напълно да се стгласимъ и радваме (ако това е истинна), на добритѣ распорѣждания по това прѣдприятие. Нѣ като какъ, именно, че пакъ въ Горнѣ Орѣховица щѣло да стане отваряніето на п. курсъ, това е малко чудно или не истинна, когато всички добръ помнимъ, че въ минало годишнитѣ Горнѣ Орѣховски курсове имаше безброй смѣхове, хули и подгравки противъ учителитѣ отъ страна на жителитѣ, които обичахъ да ги наричатъ всѣкакъ. Ние относително това нищо повѣче нѣмаме шо да кажемъ, освѣтъ: „на всеко нѣшо да му се търси цѣра“.

с. Константиновъ.

М. П. Патева.

ДОПИСКИ

Търново 12 Юний 1884.

Многоуважаемий Г. не Редакторе!

Извѣстна ви е вече личността на прочутата наша съгражданка Г-жа Евг. Кисимова, подражателка на нѣкои княгини и графини, както тя сама са нарича въ 134 брой на вѣстника ви и която като иска да са представи като такава, предъ по високи личности, явива са предъ тѣхъ съ капела прилична на корона, съ звѣзда на гърдитѣ, рокля съ опанка, съ вѣтрило и съ тенекейна котийка въ рѣка; а мѣжду това, дава на хората да четатъ „Мораленъ бичъ“. Г-жа Кисимова, като напада Господина Р. за израженіето му относително пейната просия, споменато въ дописката за приеманіето на Н. Пр. Румѣнскитѣ Епископъ Мелхиседека въ Търново, казва, че тя са явила прѣдъ него придружена отъ настоятелството. Лѣженъ Г-жа Кисимова! Защо не кажешъ, че съ тебе бѣше само една невинна Г-жа, която ти излѣгъа че ще говоришъ по въпроса на Арбанашкия женскитѣ манастиръ, ще са нѣмгъчинъ да защитишъ (искрената си приятелка) майка Зинувия игуменка на сѣщия манастиръ и ще молишъ Н. Пр. да ходатайствува да и се даде нѣкой свѣщенникъ отъ манастира Св. Преображеніе, а като отиде въ квартирата на Н. Пр. ти подможи кондиката си за просия?

И тѣй Г-не редакторе, самоизбраната тѣзи попечителка на лѣжовното и отъ нея само съставеното дружество „Милосердие“, ходи да проси пари въ името на Търновскитѣ граждански; за което, тѣзи дни са подадоха противъ нея двѣ заявления съ по 154 подписа (съ дата 29 Май) едно въ гр. общ. управление и друго на окръжния управителъ; преписа на които буквално ви съобщаваме и ви молимъ да общародвате настоящитѣ ни въ единъ отъ най близкитѣ броеве на вѣстникѣтъ си, за освѣтленіе

*) Видѣть книгата на Игумена Пахомия ст. 13, по по нататашния му разказъ, по увѣрението на попъ Писта Франгова. Не е точенъ относително за запаленіето на барута. Ние и поправихме това. Б. С.